אסורין בחותם אחד [א]חילתית מוריים פת גבינה מותרין בחותם אחד (א) פת למאי ניחוש לה אי משום איחלופי קרירא בחמימא מידע ידיע דחיטי בדשערי נמי מידע ידיע אי כי הדדי כיון דאיכא חותם אחד לא טרח ומזייף ורב מ"ש גבינה דלא טרח ומזייף חלב נמי לא טרח ומזייף אמר רב כהנא [ב]אפיק חלב ועייל חתיכת דג שאין בה סימן היינו בשר תרי גווני בשר ושמואל אומר ב"ת אסור בחותם אחד מח"ג מותר בחותם אחד בשר יין תכלת אסורין בחותם אחד מוריים חילתית גבינה מותרין בחותם אחד לשמואל חתיכת דג שאין בה סימן היינו בשר תרי גווני בשר לא אמרינן ת"ר [ד]אין לוקחין ימ"ח מח"ג בסוריא לא יין ולא מוריים ולא חלב ולא מלח סלקונדרית ולא חילתית ולא גבינה [ה]אלא מן המומחה וכולן [ו]אם נתארח אצל בעל הבית מותר מסייע ליה לרבי יהושע בן לוי דא"ר יהושע בן לוי [ז]שגר לו בעל הבית לביתו מותר מ"ט בעל הבית [ח]לא שביק היתירא ואכל איסורא וכי משגר ליה ממאי דאכיל משדר ליה: ומלח סלקונדרית: מאי מלח סלקונדרית אמר רב יהודה אמר שמואל מלח שכל סלקונדרי רומי אוכלין אותה תנו רבנן [ט]מלח סלקונדרית שחורה אסורה לבנה מותרת דברי רבי מאיר רבי יהודה אומר לבנה אסורה שחורה מותרת רבי יהודה בן גמליאל משום רבי חנינא בן גמליאל אומר זו וזו אסורה אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן לדברי האומר לבנה אסורה קירבי דגים לבנים טמאים מעורבין בה לדברי האומר שחורה אסורה קירבי דגים שחורים טמאים מעורבין בה לדברי האומר זו וזו אסורה זה וזה מעורבין בה אמר רבי אבהו משום רבי חנינא בן גמליאל זקן אחד היה בשכונתנו שהיה מחליק פניה בשומן חזיר: הרי אלו אסורים: למעוטי מאי [י]לחזקיה למעוטי בידוע לרבי יוחנן למעוטי מוריים וגבינת בית אונייקי וסתמא כר"מ: **מתני'** ואלו מותרין באכילה [כ]חלב שחלבו עובד כוכבים וישראל רואהו [ל]והדבש [מ]והדבדבניות אע"פ שמנטפין אין בהן משום הכשר משקה [נ]וכבשין שאין דרכן לתת לתוכן יין וחומץ [ס]וטרית שאינה טרופה [ע]וציר שיש בה דגה [פ]ועלה של חילתית [צ]וזיתי גלוסקאות המגולגלין ר' יוסי אומר השלחין אסורין [ק]החגבים הבאים מן הסלולה אסורין מן [ר]ההפתק מותרין וכן [ש]לתרומה: **גמ'** תנינא להא דת"ר [ת]יושב ישראל בצד עדרו של עובד כוכבים ועובד כוכבים חולב לו ומביא לו ואינו חושש היכי דמי אי דליכא דבר טמא בעדרו פשיטא ואי דאיכא דבר טמא בעדרו אמאי לעולם דאיכא דבר טמא [א]וכי קאי חזי ליה וכי יתיב לא חזי ליה מהו דתימא כיון דיתיב לא חזי ליה ניחוש דלמא מייתי ומערב ביה קמ"ל כיון דכי קאי חזי ליה אירתותי מירתת ולא מיערב ביה: והדבש: דבש [ב]למאי ניחוש לה אי משום איערובי מיסרא סרי אי משום בישולי עובדי כוכבים נאכל כמו שהוא חי אי משום גיעולי עובדי כוכבים [ג]נותן טעם לפגם הוא ומותר: והדבדבניות אף על פי שמנטפות אין בהן משום הכשר משקה: ורמינהי [ד]הבוצר לגת שמאי אומר [ה]הוכשר הלל אומר לא הוכשר ואודי ליה הלל לשמאי התם קא בעי ליה למשקה הכא לא קא בעי ליה למשקה: וטרית שאינה טרופה: [ו]תנו רבנן איזו היא טרית שאינה טרופה [ז]כל שראש ושדרה ניכר ואיזו ציר שיש בה דגה [ח]כל שכילבית אחת או שתי כילביות שוטטות

אסורין בחותם אחד. לשגר ביד עובד כוכבים דכיון דבשר ותכלת דמיהן יקרים טרח ומזייף להחליפם ועל היין לנסכו. ואחלב פריך לקמן: **חילפים.** להחליף זה בזה פורתא הוא דמהני ולא טרח ומזייף: **פת למאי ניחוש לה** כלל לא גרסינן [י][הכא אלא במלתיה דשמואל גרסינן] לה (והכי) [והכא] גרסינן **מאי שנא גבינה כו':** **חתיכת דג.** דמיהן יקרים ומזייף: **שמואל כו'.** שמואל לא פליג אדרב אלא קסבר לא צריך לאתנוחי סימנא למיתני אחתיכת דג לאיסור ועל הפת להתיר כדמפרש ואזיל: **ושמואל.** אמר לך חתיכת דג היינו בשר וכיון דבשר אשמועינן הרי דגים בכלל: **ופת למאי ניחוש לה.** דניתנב לה סימנא להתיר ולמיתני חמפ"ג: **אי משום איחלופי כו'.** מאי איכא למיחש: (ב) **כי הדדי.** שמא יש עמו הדומה לו פשיטא לן כיון דאיכא חותם לא טרח ומזייף במידי דלית ליה רווחא: ה"ג **ושמואל חתיכת דג היינו בשר ותרי גווני בשר לא אמרינן פת למאי ניחוש לה כו':** **אין לוקחין ימ"ח מח"ג כו'.** שחנונים שבסוריא חשידי דלא קפדי אלפני עור לא תתן מכשול(ז) ומזבני לישראל דברים שלקחו מן העובד כוכבים מיהו אינהו גופייהו לא אכלי איסורא הלכך אם נתארח אצלו מותר לאכול עמו: **שיגר לו.** במתנה: **סלקונדרי רומי.** נחתומין שברומי: **אוכלין אותה.** ואסור משום שמערבין בה קירבי דגים טמאים וחתיכות גדולות עושין ממנה: **זקן אחד.** עובד כוכבים היה: **למעוטי בידוע.** גבי כבשין שדרכן לתת לתוכן יין וחומץ ואם בידוע שנתן יין שם אסורין אפילו בהנאה: **למעוטי מוריים.** דאסור אפי' בהנאה והן סתמ' ר"מ היא: **מתני' והדבדבניות.** אשכולות של ענבים: **שאינה טרופה.** שניכרין חתיכות דגים: **עלה של חילתית.** דהא לא מפסקי לה בסכינא: **וזיתי גלוסקאות המגולגלין.** זיתים הכנוסין בכלי עגול ומתחממין ונעקרין מאליהן כעין גלוסקא. מגולגלין כמו(ל) מגולגלת(מ) שנתחממו ונרפו מחמת שמנן ובלע"ז מול"ש. ובגמ' (דף מ:) פריך פשיטא למאי ניחוש לה: **שלחין אסורין.** אזיתים קאי. ובגמרא (דף מ:) מפרש לה: **מן הסלולה.** הנמכרין בסל לפני החנוני אסורין. ובגמרא [שם] מפרש מפני שמזלף עליהן יין: **מן ההפתק.** מקום כינוס של חגבים מלוחין: **מותרין.** דאין מזלף עליהן עד שנותנו לפניו למכור: **וכן לתרומה.** מפרש בגמ' [שם]: **גמ' יושב ישראל.** ואפילו אין רואהו: **איערובי.** שמא עירב בו יין: **הבוצר לגת.** לדרכן בגת ולעשות מהן יין: **הוכשר.** לענין טומאה במשקה הנזלף הואיל ולכך הן עומדין ניחא ליה במאי דנפיק מינייהו. ודבדבניות עצמן הן לאכילה: **כל שראש ושדרה** (ג) **ניכרין.** של כל דג ודג שהדגים ניכרין בראשן בין טמא לטהור שהטמאים ראשיהן חדים ואין להן חוט השדרה: **כילבית.** גדילה מאליה בציר דגים טהורים ואם יש שם ציר (ד) דגים טמא אין כילבית גדילה בו:

פת למאי ניחוש לה כו'. בקונטרס לא גרס הא עד מילתיה דשמואל ונראה טעמא משום דלמה יקשה זה על פת יותר מן האחרים מיהו אין בשביל כך להגיה הספרים: **ימ"ח מח"ג אינם ניקחים אלא מן המומחה.** ואע"ג דקא חשיב חלב הולך לחשוב גבינה לפי שאין טעם איסורן שוה שחלב אסור משום עירוב חלב טמא אבל טעם גבינה הוא משום גילוי כדפרי' לעיל (דף לה.) מיהו לרבי ירמיה דמפרש לעיל (שם) טעם גבינה משום נמלוחי חלב טמא לפרש"י קשה לרבי יהודה למה הולך לשנות כאן גבינה ובתוספתא קא חשיב בולת הברייתא במקום חלב חתיכת דג שאין בה סימן: **תנינא** להא דת"ר. תימה דהא תני במתני' וישראל רואהו משמע הא לא חזי ליה כל שעתא אסור וי"ל דרואהו לאו דוקא אלא ר"ל יכול לראותו: **אי דליכא דבר טמא בעדרו פשיטא.** דכיון דיושב בצד עדרו וליכא למיחש לגילוי כיון שכל שעה הוא תופסו בידו א"כ ליכא למיחש למידי מיהו היכא דיש לחוש לגילוי אסור כדפרישית לעיל(ה) דמסקנא לא מהני מידי היכא דטרקי' כדאמרי' בהגוזל בתרא (ב"ק דף קטו:): **התם** קא בעי ליה למשקה. וא"ת ודקארי לה מאי קארי פשיטא דבוצר לגת תנן וי"ל דס"ד דמקשה דה"ה בוצר לאכילה והא דנקט לגת לרבותא (דב"ה) [דהלל] דאפילו הכי לא הוכשר:

כאן

עין משפט
נר מצוה

קעד א ב מיי' פי"ג מהל' מאכלות אסורות הלכה י סמג לאוין קמח טוש"ע יו"ד סי' קיח סעיף א:
קעה ג ד ה מיי' פי"א שם הלכה כה כו טוש"ע יו"ד סי' קיט סעיף א וסעיף ב:
קעו ו מיי' פי"ג שם הל' יח סמג שם טוש"ע יו"ד סי' קטו סעיף א:
קעז ז מיי' פי"ז שם הלכה כב סמג שם טוש"ע יו"ד סי' קיד סעיף ז:
קעח ח ט מיי' שם הלכה כד טוש"ע שם סעיף ט:
קעט י כ ל מיי' שם פי"ג הלכה כג כג סמג שם טוש"ע שם:
קפ מ נ מיי' פי"ז שם הל' כד סמג שם טוש"ע שם סעיף ח:
ס [מיי' פי"ב מהלכות מעשר הל' טו]:
קפא ע מיי' פי"ג מהל' מאכלות אסורות הל' יח סמג שם טוש"ע יו"ד סי' קטו סעיף א:
קפב פ מיי' שם פי"ז הלכה כב סמג שם טוש"ע יו"ד סי' קיד סעיף ז [וסי' קג סעיף ד]:
קפג צ מיי' פי"א מהל' טומאת אוכלין הלכה א סמג עשין רמו:
קפד ק מיי' פי"ג מהל' מאכלות אסורות הלכה כב סמג לאוין קמח טור יו"ד סי' קיד:
קפה ר מיי' שם הל' כב סמג שם טור ש"ע יו"ד סי' פג סעי' ו:

רבינו חננאל

אבל חלב מותר בחותם אחד. בשר יין תכלת סימן חב"ית אסורים בחותם אחד חלתית מוריים פת גבינה סימן חמפ"ג מותרים בחותם אחד. ושמואל אמר בשר יין תכלת אסורים בחותם אחד. אבל מורייס חלתית גבינה מותרים בחותם אחד. וקי"ל כרב: ת"ר אין לוקחין בסוריא יין ולא מוריים ולא חתיכה שאין בה סימן ולא מלח סלקונדית בין שחורה בין לבנה ולא גבינה אלא מן המומחה סימן ימ"ח מח"ג וכולן אם נתארח אצל בעה"ב מותר דלא שביק בעה"ב היתרא ואכיל איסורא וכר' יהושע בן לוי דאמר שגר לו בעה"ב בביתו מותר דבעה"ב ממאי דאכיל משדר ליה ולא שביק היתרא ואכיל איסורא. מלח סלקונדית אסיקנא לדברי האוסר שחורה ולבנה. סבר קירבי דגים שחורים וקירבי דגים לבנים טמאים מעורבין בה. ואמר ר' אבהו משום דר' חנינה בן גמליאל זקן היה בשכונתנו והיה מחליק פניה בשומן חזיר. עוד שנינו בסיפא דמתני' הרי אלו אסורין ואין איסורן איסור הנאה. למעוטי מאי. לחזקיה למעוטי בידוע. כלומר אם נודע דודאי נתן בכבשין יין או חומץ אסורין אפי' בהנאה. לר' יוחנן למעוטי מוריים וגבינת בית אונייקי וסתמא כר' מאיר: משנה בשביעית פרק כלל גדול אמרו בשביעית קליפי רמון והנץ שלו קליפי אגוזים והגרעינין יש להן שביעית ולדמיהן שביעית. הצבע צובע לעצמו לא יצבע בשכר שאין עושין סחורה בפירות שביעית. ולא בבכורות ולא בתרומות ולא בנבילות ולא בטריפות ולא בשקצים ולא ברמשים כו'. עד ציידי חיה עופות ודגים שנתמנו להן מינין טמאין מותר למוכרם. ר' יהודה אומר אף מי שנתמנה לו לפי דרכו לוקח ומוכר. ובלבד שלא תהא אומנתו לכך. וחכמים אוסרין. ואמר בגמרא דיליה (א) כתיב טמאים מה ת"ל וטמאים יהיו לכם אחד איסור אכילה ואחד איסור הנאה. כל דבר שאיסורו דבר תורה אסור לסחור בו. איסורו מדברי חכמים מותר לסחור בו. והרי חמור וגמל למלאכה הן גדילין. ר' הושעיא נסיב ויהיב במוריים. ר' הונא נסיב ויהיב בחלתיהא: **מתני'** ואלו מותרין באכילה חלב שחלבו עובד כוכבים וישראל רואהו כו'. תנינא להא דת"ר ישראל יושב בצד עדרו של עובד כוכבים ועובד כוכבים חולב ומביא לו ואינו חושש. ואוקימנא אע"ג דאית ליה בהמה טמאה בעדרו. וכי קאי חזי ליה וכי יתיב לא קא חזי ליה. מהו דתימא כיון דהוא יתיב ניחוש דלמא מערב ביה חלב בהמה טמאה. קמ"ל כיון דכי קאי חזי ליה מירתת ולא מערב. והדבש מותר דליכא חשש אי משום איערובי אי מערב ביה מבאיש. אי משום בשולי עובדי כוכבים נאכל כמות שהוא חי אי משום געולי עובדי כוכבים נותן טעם לפגם מותר. ומדחזינן ברוב התלמוד דמוקים להו בנאכל כמות שהוא בחי אין בו משום בישולי עובדי כוכבים. ש"מ דהא לישנא דוקא. מיהו כיון דחזינן באידך פירקין דמפרש ואמר ר' יוחנן כאידך לישנא סבירא ליה כל שאינו עולה על שולחן מלכים לאכול בו את הפת. הלכך בעינן בתרי לישני. והדבדבניות. פי' [חסר איזה תיבות] אע"פ שהן מנטפות אין בהן משום הכשר. (ב) והלל אומר לא הוכשר. והודה לו הלל לשמאי. הבא הניטוף מכשיר. ושנינן התם למשקה בעי להו דהא לגת בוצר. הכא לא בעי להו למשקה. וטרית שאינה טרופה וציר שיש בה דגה מותרין: **ת"ר** איזו היא טרית שאינה טרופה כל שראשה ושדרה ניכר שהוא מדג טמא. איזהו ציר שיש בה דגה. בסתומות כילבית אחת. בפתוחות עד שיהו שתי כילביות. פי' כילבית דג קטן טהור ואם מצא בגרב שתי כילביות שוטטות בו

מסורת הש"ס

א) [תוספ' פפ"ה ע"ש], ב) [גיטין לו: תמורה ס. חולין ה.], ג) [תוספ' פ"ה ה"ו], ד) [לעיל לח:], ה) [פי' אולר העשוי לסחורה. ערוך ערך אלפתק א'], ו) [תוספתא פ"ה], ז) [לעיל לו. וש"נ], ח) שבת טו. יח. חולין לו:, ט) [תוספ' פ"ה ה"ו], י) כ"ה בדפוס פיזרו, כ) [ויקרא יא], ל) בס"א טופר: פילה., מ) [עירובין מח.]

◆

הגהות הב"ח

(א) גמ' פת גבינה מותרין בחותם אחד מאי שנא גבינה דלא טרח ומזייף וכו' ותרי גווני בשר לא אמרינן פת למאי ניחוש לה אי משום יכו' לא טרח ומזייף ת"ר אין לוקחין ימ"ח: (ב) רש"י ד"ה אי כי הדדי: (ג) ד"ה כל שראש ושדרה של כל דג ודג ניכרין שהדגים: (ד) ד"ה כילבית וכו' ציר דג טמא: (ה) תוס' ד"ה אי דליכא וכו' כדפרישית לעיל. נ"ב בדף לה בד"ה משום ניקור:

◆

לעזי רש"י

מול"ש. רכים (מרוככים מרוב שריה בשמנם).

◆

מוסף רש"י

הבוצר לגת. הבוצר ענבים לדורכן בגת, דאלו הבוצר לאוכלן משקה היוצא מהם אין מכשירים דלא ניחא ליה (שבת טו.). שמאי אומר הוכשר. ביין הנזלף מהן על גביהן ואע"ג דאזיל לאיבוד דאורך שעותו מן הסלים, גזירה שמא יבצרנו בקופות מזופפות (שם). דאע"ג דלא ניחא ליה במשקה היוצא מהם דהא לאיבוד אזלי גזרינן לה סי' (חולין לו:).

א) הוא בירושלמי פ"ו דשביעית הלכה א'. ב) נראה דחסר כאן וצ"ל ותני והא תנינן הבוצר לגת שמאי אומר הוכשר והלל אומר וכו'.